

REJSEKORT PRISFORKLARING

En detaljeret beskrivelse af principperne for beregning af priser med rejsekort.

D16737 Oktober 2021

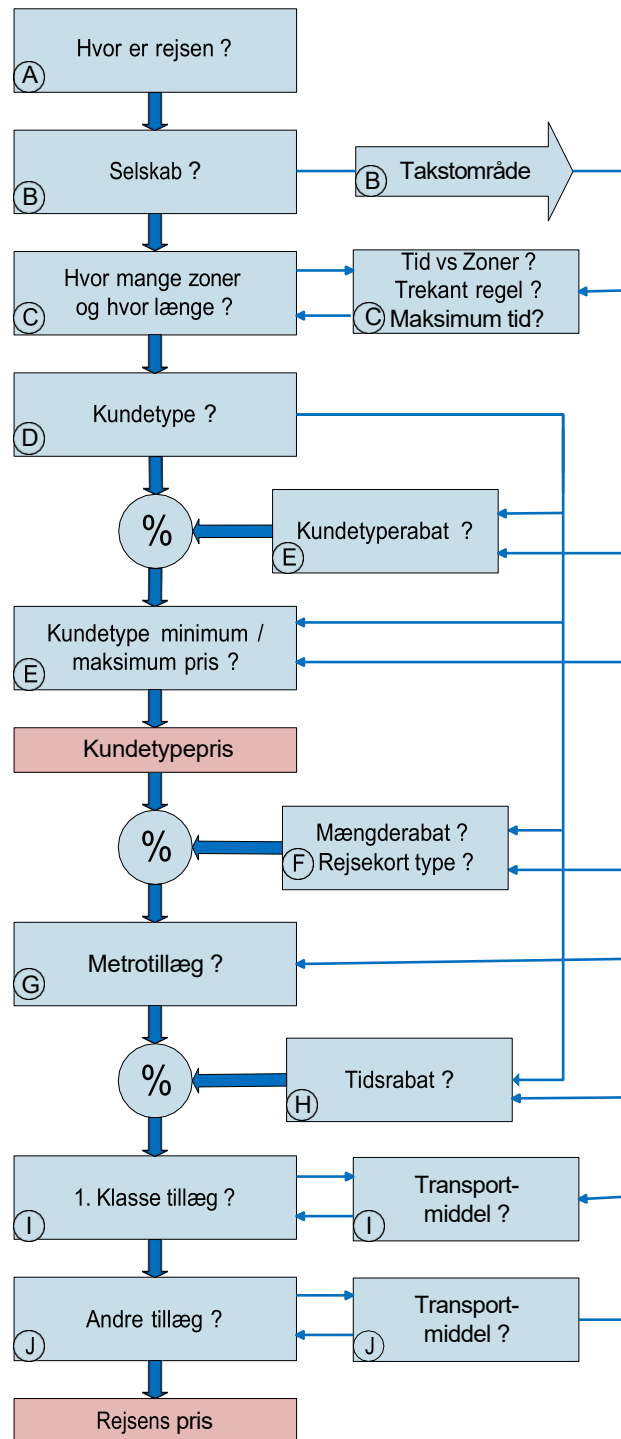
Indledning

Rejsekort er et fælles system for kollektiv trafik i Danmark. Prisen for at rejse vil ofte variere fra område til område, fordi der er forskellige takstmyndigheder for de lokale områder i Danmark, og desuden er der andre takstmyndigheder for lange rejser, der går mellem to eller flere lokale områder. Antallet af takstmyndigheder og deres indbyrdes ansvar er en del af det politiske grundlag for organiseringen af kollektiv trafik i Danmark.

Trafikvirksomhederne i Danmark har valgt at lave et fælles landsdækkende rejsekort for at gøre det enkelt og ensartet for kunderne at bruge kollektiv trafik over hele landet. Det er derfor nødvendigt, at rejsekortsystemet tager højde for de lokale forskelle og for forskellene mellem korte og lange rejser.

Figur 1 viser de forskellige trin, der bruges til beregning af prisen for en konkret rejse med rejsekort. Prisberegningen starter derfor med at få fastslået, hvorfra og hvortil rejsen er sket (A). Derefter vil den bestemme med hvilket selskab eller hvilke selskaber rejsen er foretaget (B). Derefter fastlægges, hvor lang rejsen er, og hvor mange zoner der skal betales for, samt om der skal bruges andre parametre end antal zoner til at fastlægge prisen (C). Desuden afhænger prisen af kundetypen (D).

Beregning af rejsekort priser

Figur 1: Beregning af prisen for en rejsekortrejse

Kundetypeprisen beregnes med udgangspunkt i evt. kundetyperabat (E) og/eller kundetypeminimum/-maksimum pris(E). Herefter kan prisen reduceres med evt. optjent mængderabat (F), styret af takstområde og rejsekort type. Evt. metrotillæg lægges (G) til prisen, før evt. fradrag af tidsrabat. Endelig lægges evt. 1. klasse tillæg (H) og andre tillæg (I) (f.eks. natbustillæg eller flybustillæg) til prisen, som dermed bliver rejsens pris.

Beregningens rækkefølge betyder, at hvis der f.eks. er 15 % mængderabat og 20 % tidsrabat, så bliver prisen for kortholderen reduceret med 32 %.

Dette dokument beskriver principperne i prisberegningen, mens de priser og rabatniveauer, der anvendes ved en konkret prisberegning, normalt kan ændres en eller flere gange om året. De aktuelle priser, rabatniveauer og andre parametre offentliggøres i "Rejsekort prisblad for rejser (gældende fra dd-mm-åååå)", der findes på www.rejsekortrejseplan.dk/da-dk/vilkaar-og-bestemmelser.

Prisen for en konkret rejse med Rejsekort kan findes på www.rejsekortrejseplan.dk

0. Definition af en rejse

En rejse starter med check ind og slutter med det første check ud derefter. Hvis der er skift undervejs, skal der være check ind ved hvert skift.

Hvis der sker check ind højst 30 minutter efter et check ud, og **det sker i samme zone**, og den maksimale rejsetid ikke er overskredet, så kombineres de to delrejser til en rejse. Dette kaldes **fortsat rejse**.

Hvis det sidste check ud for en fortsat rejse sker så sent, at makstiden for den samlede rejse er overskredet, bliver rejsen så vidt muligt opdelt i flere enkeltrejser, så hver enkelt rejse kommer under makstiden. Se mere om makstid i afsnit 2.2.

En rejse, der ikke er afsluttet med check ud, kaldes en uafsluttet rejse, og forudbetalingen bliver så betalingen for denne rejse, men der kan efterfølgende opkræves yderligere betaling i henhold til kortbestemmelserne. En rejse kan være uafsluttet, fordi kunden ikke har checket ud, eller fordi kunden har forsøgt check ud, efter makstiden er overskredet, og rejsen ikke kunne opdeles. Se mere i afsnit 2.3 Uafsluttede rejser.

Rejsekort anonymt skal indstilles til landsdækkende rejse, hvis rejsen starter i et regionalt område og ender i et andet. Herved hæves forudbetalingen.

Det er muligt at checke flere rejsende ind på ét rejsekort. Herved startes en grupperejse. På Rejsekorts hjemmeside <https://www.rejsekort.dk/da/hjaelp/saadan-rejser-du> kan man se, hvordan man kan checke en gruppe ind. Ved prisberegningen gælder at:

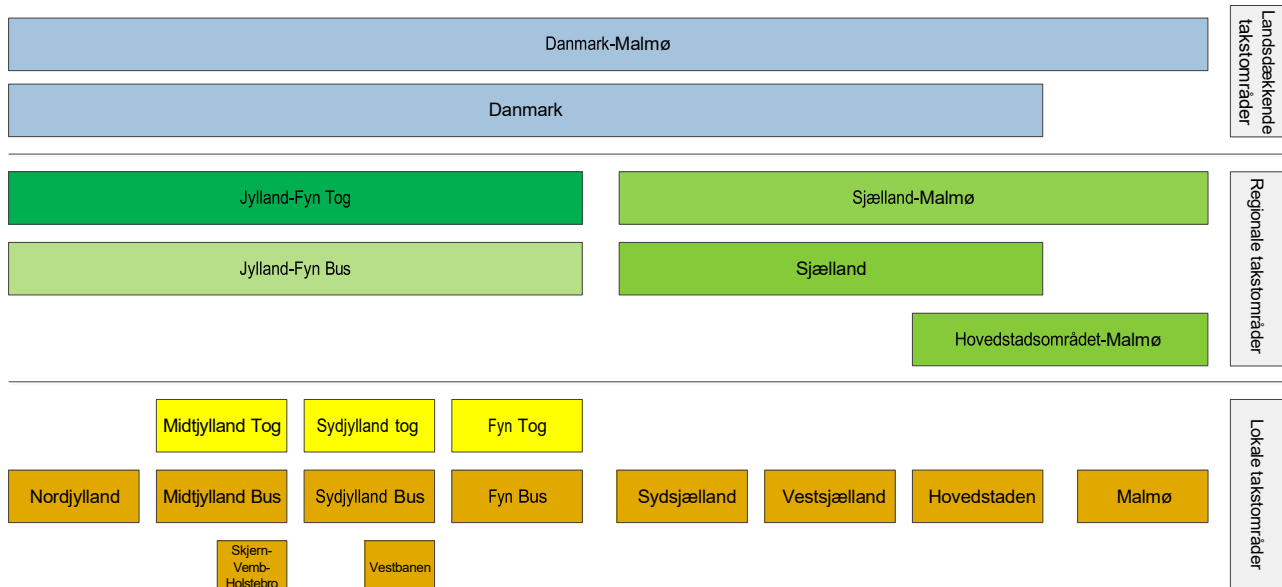
- alle i gruppen får tidsrabat, hvis rejsen sker indenfor et af de tidsrum, rabatten gælder i, og indenfor et regionalt takstområde
- de medrejsende får ikke mængderabat på rejsen.

1. Takstområder og zoner

Danmark og Malmø, eksklusive Bornholm, er opdelt i et antal lokale takstområder. Alle rejser går fra lokalt takstområde til lokalt takstområde. De lokale takstområder er samlet i regionale takstområder, som igen er samlet i et landsdækkende takstområde. Takstområderne kan betragtes som organiseret i et hierarki med de landsdækkende takstområder som de øverste og de lokale takstområder som de nederste.

Beregning af rejsekort priser

Til hvert takstområde er der tilknyttet et takstsæt, der indeholder oplysninger om den specifikke prissætning.

Figur 2: Rejsekort takstområder

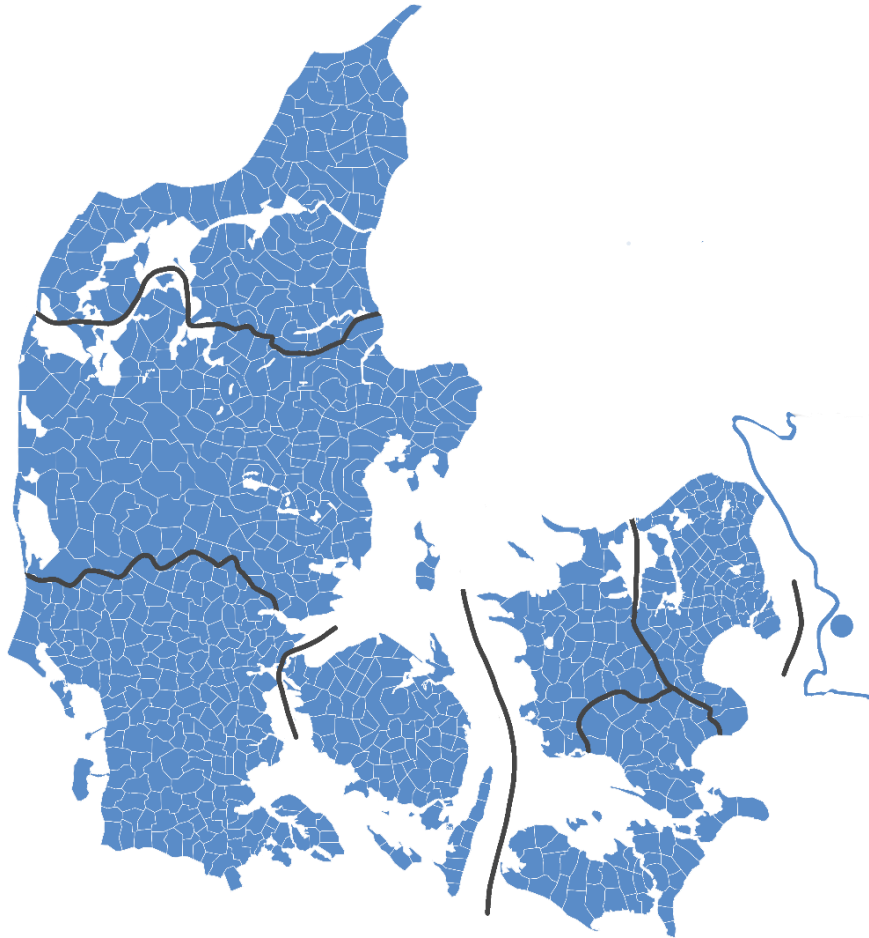
På Sjælland afregnes rejsen efter regler defineret ens i de lokale takstområder (Hovedstaden, Vestsjælland og Sydsjælland) og i det fælles takstområde for Sjælland. Der er således ikke forskel på reglerne indenfor takstområderne på Sjælland.

I Jylland og på Fyn afgøres det først hvilket trafiksselskab eller -selskaber rejsen foretages med. Hvis en del af (eller hele rejsen) rejsen sker med DSBs eller Arrivas tog, så vil hele rejsen takseres som en togrejse, som takseres efter togoperatørernes takst, ellers vil den takseres som en busrejse. I NTs område vil rejser altid takseres til NTs takst uanset om der indgår tog eller ej.

Når det skal afgøres hvilket takstområde (og dermed takstsæt), der skal benyttes til taksering, kigges der på de lokale takstområder for første check ind, mellemliggende check ind og endeligt check ud. Hvis rejsen strækker sig mellem forskellige lokale takstområder, findes et fælles regionalt/landsdækkende takstområde som dækker de berørte lokale takstområder. Rejsen takseres efter det mindste lokale, regionale eller landsdækkende takstområde, som dækker hele rejsen.

Navnene på takstområder og takstsæt er geografiske angivelser. Vest for Storebælt er der endvidere differentieret mellem om takstsættet er til bus alene eller til tog/tog og bus.

På figur 3 er lokale takstområder vist på et kort over Danmark.

Figur 3: De lokale takstområder i Danmark og Malmø.

Hele Danmark er inddelt i ca. 960 zoner, der bruges til at beregne prisen for en rejse. Zonegrænser samt antallet af zoner kan undergå ændringer, da trafikvirksomhederne af og til har behov for tilpasninger. De aktuelle zoner kan ses på de lokale trafikvirksomheders hjemmesider. Enhver zone hører til ét lokalt takstområde.

En rejse starter og slutter ved et stoppested og/eller en station, hvortil der er knyttet et takstpunkt i rejsekortsystemet. De fleste takstpunkter ligger helt i én zone, men nogle ligger også på grænsen mellem 2 zoner og i sjældne tilfælde på grænsen mellem 3 zoner. Der er ca. 16.000 takstpunkter i Danmark.

Prisen for en rejse bestemmes generelt fra den zone, hvor rejsen starter, og til den zone, hvor rejsen slutter. Det er muligt at se sammenhængen mellem stoppested/station og zone på www.rejsekortrejseplan.dk/da-dk/priser ved at søge på en konkret rejse.

Hvis et stoppested/station ligger på grænsen mellem to (eller flere) zoner, anvendes den zone, der giver den laveste pris for rejsen.

Det takstsæt, der bruges til prisberegningen, bestemmes ud fra det endelige takstområde, hvor rejsen er sket, samt i visse tilfælde om der er tale om en ren busrejse eller ej. I rejsekortsystemet indgår rejsens registreringer, dvs. alle Check Ind, alle Check Ud i bestemmelsen af, hvilket takstområde rejsen beregnes i.

Eksempel 1.1: En rejse mellem Helsingør og Vordingborg hører til det regionale takstområde "Sjælland".

Eksempel 1.2: En rejse mellem Århus og Holstebro med bus hører til det lokale takstområde "Midtjylland Bus".

Eksempel 1.3: En rejse mellem Århus og Skanderborg med tog hører til det lokale takstområde "Midtjylland Tog".

Eksempel 1.4: En rejse mellem Århus og Varde med tog hører til det regionale takstområde "JyllandFyn Tog".

Eksempel 1.5: En rejse mellem Slagelse og Odense hører til det landsdækkende takstområde "Danmark".

2. Prisberegning - basis

Når rejsen slutter med Check Ud, bestemmes det, i hvilket takstsæt rejsen er sket, og hvor mange zoner, der skal betales for fra start til slut. Prisen kan også påvirkes af, hvor lang tid rejsen har varet, og prisen kan påvirkes af det "Fjerneste punkt" på rejsen, som beskrevet nedenfor.

En lokal rejse er en rejse, der foregår helt inden for ét af de lokale takstområder. Tilsvarende er en regional hhv. landsdækkende rejse en rejse, der foregår inden for et af de regionale eller inden for det landsdækkende takstområde.

Antallet af zoner, der skal betales for, svarer oftest til antal zoner i fugleflugt mellem rejsens start og slut. Prisberegning på www.rejseplanen.dk og på www.rejsekortrejseplan.dk/da-dk/priser anvender de antal zoner, der er defineret for rejsen. Det antal zoner, der indgår i prisberegningen, vises sammen med prisen for rejsen.

Kundetypeprisen for en rejse vises i "Rejsekort prisblad for rejser", bilag 2. Her er de aktuelle tabeller for kundetypeprisen for et givet antal zoner i hvert takstområde.

2.1 Prisberegning for rejser, der varer længere end normalt i forhold til afstanden fra start til slut.

Ved en lokal rejse samt alle rejser på Sjælland er der defineret den tid, som det højst må tage at rejse et bestemt antal zoner, hvis prisen skal fastsættes efter afstanden i zoner. I "Rejsekort prisblad for rejser", er der vist, hvor længe en rejse med et givet antal zoner må vare. Hvis rejsen varer længere, prissættes den efter et højere antal zoner som vist i "Rejsekort prisblad for rejser".

For togrejser vest for Storebælt, rejser mellem landsdelene og rejser til Malmø anvendes varigheden af rejsen ikke, men den såkaldte trekantregel indgår i prisberegningen. Trekantsreglen afgør, om der skal betales for én eller to rejser.

Hvis afstanden i antallet af zoner mellem start og slut er væsentlig mindre end rejsens samlede længde, skal der betales for 2 rejser.

De simpleste af sådanne rejser går typisk fra A til B via X, hvor så afstanden "A til X" og afstanden "X til B" begge er mere end dobbelt så lange som afstanden "A til B". X kaldes det "Fjerneste punkt" på rejsen og svarer til det fjerneste Check Ind.

Prisen bestemmes så som summen af priserne for strækningerne "A til X" og "X til B" i stedet for som ellers ud fra afstanden "A til B".

Afstanden "A til B", "A til X" og "X til B" måles som antal zoner mellem stoppesteder hhv. stationer. I praksis anvendes trekantreglen især, når en rejse går fra A til X og tilbage igen til A eller til et andet sted B, som er tæt på A.

2.2 Opdelte rejser.

For alle rejser gælder, at der er en makstid, som er den maksimalt tilladte varighed for rejsen. Hvis tiden fra start (= første Check Ind) til slut (= sidste Check Ud) er længere end makstiden, opdeles rejsen, hvis der er muligt. Opdeling er normalt mulig, hvis der undervejs er foretaget et Check Ud. Efter opdelingen prissættes de enkelte delrejser.

2.3 Uafsluttede rejser

Hvis rejsen varer længere end makstid, og rejsen ikke kan opdeles, kan der ikke laves Check Ud, så rejsen er uafsluttet og betalingen for rejsen bliver lig med forudbetalingen. Der er defineret en makstid per takstområde, som er vist i "Rejsekort prisblad for rejser".

En rejse er også uafsluttet, hvis kunden ikke har foretaget Check Ud.

Der kan ikke beregnes en pris for en uafsluttet rejse, og forudbetalingen kan heller ikke føres tilbage på rejsekortet. Ved en uafsluttet rejse beholdes forudbetalingen som betaling for rejsen, men der kan efterfølgende opkræves yderligere betaling i henhold til kortbestemmelserne. "Rejsekort prisblad for rejser" viser forudbetalingen for kort- og kundetype i hvert af de lokale takstområder.

En uafsluttet rejse kan manuelt afsluttes ved indmelding af et Check Ud via app'en "Check Udvej". Hvis det indmeldte Check Ud accepteres, foretager rejsekortsystemet en ny prisudregning, og kortets saldo korrigeres. Brugervilkår for Check Udvej kan findes på www.rejsekortrejseplan.dk/da-dk/vilkaar-og-bestemmelser.

3. Kundetype, Forudbetaling og Kundetypepris.

For rejsekort findes kundetyperne Voksen, Barn, Pensionist, Ung, Handicap, Cykel og Hund. Både forudbetalingen og prisen for rejsen afhænger af, hvilken kundetype der rejser, og hvilken type rejsekort – personligt, erhverv, flex og anonymt – der anvendes. De mulige kundetyper afhænger af hvilken type rejsekort, som vist her.

	Kundetype kortholder	Kundetype med i gruppe
Rejsekort personligt	Voksen, Barn, Ung, Pensionist, Handicap	Voksen, Barn, Cykel, Hund
Rejsekort erhverv	Voksen, Barn	Voksen, Barn, Cykel, Hund
Rejsekort flex	Voksen, Barn, Cykel, Hund	Voksen, Barn, Cykel, Hund
Rejsekort anonymt	Voksen, Barn, Cykel, Hund	Voksen, Barn, Cykel, Hund

Definitionerne for de enkelte kundetyper kan ses på trafikvirksomhedernes hjemmesider, og definitionerne er ens over hele landet.

"Rejsekort prisblad for rejser" viser, de forskellige kundetyperabatter, og dermed hvad prisen er for hver kundetype. Bemærk, at forudbetalingen ændres, når der rejses på 1. klasse, se afsnit 8.

Kundetypeprisen er prisen for en rejse for en bestemt kundetype før evt. mængderabat, metrotillæg, tidsrabat og 1. klasse tillæg og andre tillæg.

Kundetyperabatter, kundetypeforudbetalinger og kundetypepriser fremgår af "Rejsekort prisblad for rejser".

4 Pendlerkort udbudt på rejsekort

Der findes 2 former for rejsekort for pendlere. Det ene kort hedder Pendlerkort, det andet Pendler kombi. For begge gælder, at de har gyldighed i et antal sammenhængende zoner, kaldet pendlerområdet, i en periode. Både pendlerområdet og perioden vælges af kunden på købstidspunktet. Kunden kan vælge mellem automatisk fornyelse og manuel fornyelse. Trafikselskaber har varierende regler for, hvordan pendlerområdet defineres, hvad dagsprisen er for det valgte pendlerområde og periodens længde.

4.1 Pendlerkort

Et Pendlerkort er et kort, der alene kan bruges til rejser i en fastsat periode og i et fastlagt geografisk område. Til forskel fra et rejsekort, der er et elektronisk betalingsmiddel med løbende individuel betaling for rejser, fungerer et Pendlerkort som en forudbetalt billet.

4.2 Pendler kombi

Et rejsekort personligt med Pendler kombi er en kombinationsløsning, der fungerer både som et elektronisk betalingsmiddel til rejser, og som rejsehjemmel for forudbetalte rejser indenfor en valgt periode og et valgt pendlerområde.

Der kræves check ind, check ud og forudbetaling for alle rejser med Pendler kombi, svarende til rejsekort personligt.

Kunden kan checke flere rejsende ind på kortet.

4.2.1 Prisberegning af rejser med Pendler kombi

Med Pendler kombi kan man foretage to typer af rejser, som har hver deres prisberegning: Forudbetalte rejser og kombirejser.

Forudbetalte rejser (*rejser der starter, forløber og slutter indenfor det forudbetalte pendlerområde*):

Kunden kan rejse frit inden for pendlerområdet. Bemærk dog, at såfremt rejsen varer længere tid end den maksimale rejsetid eller check ud mangler, bliver forudbetalingen ikke tilbagebetalt.

Kombirejser (*flere varianter*):

En kombirejse ligger helt eller delvist uden for det forudbetalte område. Det forudbetalte område kan indgå som en del af rejsens betaling, hvis rejsen dermed bliver billigere. For alle kombirejser gælder, at rejsen aldrig vil kunne blive dyrere end den tilsvarende rejse, fra check ind til check ud, på et almindeligt rejsekort. For hver af de 3 beregningsmetoder A, B og C gælder derfor, at prisen sammenlignes med prisen for samme rejse uden et forudbetalt pendlerområde, og den billigste pris benyttes.

A. *Rejser, der starter og slutter inden for pendlerområdet, men hvor noget af rejsen foregår uden for pendlerområdet.*

Hvis rejsen starter og slutter inden for pendlerområdet, men noget af rejsen (ruteforløbet) foregår udenfor pendlerområdet, beregnes prisen for denne del, som en returrejse.

En returrejse udregnes som afstanden i zoner fra pendlerområdet og til fjerneste punkt på rejsen

Beregning af rejsekort priser

(ruteforløbet) – og rejsen prissættes til to gange denne zoneafstand.

Dette vil gælde uanset om der foretages skift til andet transportmiddel eller hvis dette ikke er tilfældet, men ruten i samme transportmiddel bevæger sig udenfor pendlerområdet.

B. Rejser, der starter indenfor pendlerområdet og slutter udenfor pendlerområde, eller omvendt:

For den del af rejsen, der er udenfor pendlerområdet, beregnes prisen som den korteste zoneafstand til pendlerområdet fra check ind/check ud punktet.

C. Rejser, der både starter og slutter uden for pendlerområdet:

Hvis rejsen både starter og slutter udenfor pendlerområdet, beregnes prisen som summen af pris for den korteste zoneafstand fra check ind til pendlerområdet PLUS pris for den korteste zoneafstand fra pendlerområdet til check ud.

Hvis der er medrejsende checket ind på et Pendler kombi, prisberegnes de medrejsende ligesom rejsende på et rejsekort uden forudbetalt pendlerområde.

5. Mængderabat

Der gives ikke mængderabat for rejser øst for Storebælt eller over Storebælt.

På rejsekortet tælles løbende sammen, hvor meget der rejses Vest for Storebælt. Ved første rejse efter en bestemt dato i måneden opgøres, hvor meget der er rejst siden sidste opgørelse, og resultatet gemmes i rabattælleren. Resultatet af opgørelsen er et rabattrin fra 0 til 7, hvor rabattrin 7 opnås ved størst rejseaktivitet, og rabattrin 0 angiver ingen eller meget lidt rejseaktivitet. Datoen for opgørelse er individuel for hvert rejsekort. De beregnede rabattrin gemmes månedsvist i 3 måneder og ved hver rejse gives der en mængderabat i forhold til det højeste af de 3 måneders rabattrin.

I "Rejsekort prisblad for rejser" er beskrevet, hvordan rabattrinene beregnes.

På rejsekort selvbetjening, menupunktet "Min rabat", vises det aktuelle rabattrin for Vest for Storebælt. Hvis et rejsekort ikke har været i brug for nylig, er de viste værdier ikke nødvendigvis dækkende for mængderabatten ved en kommende rejse, da rabattrinene først opdateres ved starten af den første rejse efter den dato, hvor mængderabatten opgøres.

Ved beregningen af prisen for en rejse med mængderabat giver mængderabatten en procentmæssig reduktion af Kundetypeprisen. Rabatprocenten for mængderabat er vist i "Rejsekort prisblad for rejser".

Bemærk, at rabatprocenterne er fastsat per takstsæt, per kundetype og per rejsekorttype.

6. Metrotillæg

Ved rejse med Metro tillægges et beløb for denne service. Beløbet er styret af kundetype og evt. tidsrabat. Metrotillægget påvirkes ikke af mængderabat. Der trækkes kun Metrotillæg én gang på en rejse. På Pendlerkort kan adgang til metroen fravælges. Fravælges metroen ikke, koster tillægget et fast beløb pr. dag, afhængig af kundetype.

For Pendler kombi betaler man ikke et særligt tillæg på forhånd, men der opkræves et tillæg pr. rejse med et maksimum beløb indenfor 30 dages brug.

7. Tidsrabat

I nogle takstområder gives der tidsrabat på rejser. Tidsrabatten har til formål at flytte en del af rejseaktiviteten til mindre travle perioder.

Tidsrabat tildeles med udgangspunkt i tiden for en rejses første Check Ind. Sluttidspunktet for rejsen påvirker ikke den tidsbestemte rabat. Tidsrabat beregnes som en procentdel af Kundetypeprisen. Rabatprocenten er vist i "Rejsekort prisblad for rejser".

8. Rejse på 1. klasse.

DSB skelner mellem rejser på "DSB1 i regionaltoget" og rejser på "DSB1 i IC- og ICL-toget". En markering af DSB1 på et rejsekort, prissættes altid som "DSB1 i IC- og ICL-toget". Det er ikke alle transportmidler, som understøtter 1. klasse.

Rejsekort kan defineres til fast at opkræve 1. klassetillæg ved rejser på de transportmidler, som understøtter 1. klasse. Det er også muligt midlertidigt at opgradere en enkelt rejse til 1. klasse på en automat eller ved billetkontrol. Midlertidig markering for rejse på 1. klasse slettes altid ved både check ud og check ind og skal derfor i givet fald aktivt genindsættes ved fortsat rejse.

Det er kun DSB, der tilbyder 1. klasse, og der er i "Rejseregler" på www.rejsekortrejseplan.dk/da-dk/vilkaar-og-bestemmelser beskrevet, hvordan der kan rejses på 1. klasse med rejsekort, når det er muligt.

Der findes ikke 1. klasse tillæg for Cykel og Hund.

Der er et fast tillæg for 1. klasse til kundetyperne Voksen, Barn, Pensionist, Ung og Handicap for rejser i alle takstområder, uanset hvor langt der rejses og hvor mange gange, der foretages check ind.

Forudbetalingerne stiger med 1. classes tillægget ved check ind med 1. klasse.

9. Andre tillæg

Der kan være tillæg f.eks. for natbus og særlige lufthavnsbusser.

10. Grupperejser

Der er muligt at rejse flere sammen på et rejsekort, og der er i "Rejseregler" på www.rejsekortrejseplan.dk/da-dk/vilkaar-og-bestemmelser beskrevet, hvordan der kan rejses med en gruppe.

For lokale rejser er forudbetalingen og prisen for gruppen lig med summen af forudbetalinger og priser for hver af deltagerne i gruppen. Bemærk dog, at for rejser i takstområder med mængderabat, er det kun kortholderen, der kan få mængderabat. Eventuelt tillæg for 1. klasse, evt. nattillæg og evt. tidsbestemt rabat anvendes for alle deltagere i gruppen.

11. Prisberegning – oversigt

Ved Check Ud for en rejse gennemføres følgende trin for at beregne prisen for rejsen:

- Hvor fandt rejsen sted?
- Med hvilket selskab(er) blev rejsen foretaget? – Vælg hvilket takstsæt der er brugt.
- Er rejsen over makstid og kan ikke opdeles?
-> Ingen beregning, forudbetalingen beholdes.
- Hvor mange zoner skal der betales for – afstand /tid/ trekantsregel?
- Hvilken kundetype har rejst – beregn Kundetypeprisen.
- Anvendes der mængderabat i dette takstsæt? Beregn rabatprocenten.
- Er der metrotillæg?
- Er der tidsrabat?
- Er der anvendt 1. klasse – beregn tillæg til Kundetypeprisen.
- Er der andre tillæg (natbus, lufthavnsbus ...)?

Beregn den samlede pris som:

Rejsens pris = $(\text{Kundetypepris} \times [1 - \% (\text{mængderabat})] + [\text{Metrotillæg}] \times [1 - \% (\text{tidsrabat})] + [1. \text{klasse tillæg} + \text{andre tillæg}])$.

Ved grupperejse beregnes prisen for hver deltager som ovenfor, dog kun med evt. mængderabat til kortholderen. Se "Rejsekort prisblad for rejser" bilag 8.

#####